

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Cârma bisericii

(=) Societatea națională ortodoxă a femeilor române, care prin patronarea școalelor înfăptuește servicii prețioase în mișcarea culturală și națională a țării, a sărbătorit Dumineca trecută la biserica sf. Spiridon din București, în prezența I. P. S. Sale mitropolitului primat Miron, *Dumineca ortodoxiei*.

După slujba religioasă, oficiată de P. S. Sa Evghenie Piteșteanul și de preoții bisericii, I. P. S. Sa mitropolitul primat, în cuvântul său de îndemn și încurajare la adresa societății, a ținut să arate și motivele pentru care biserica noastră din vechiul regat este mai înapoiată decât cea din teritoriile alipite. «Nenorocirea este, zice înaltul prelat, că toată puterea bisericii și a preoților a fost trecută ministerului de culte. Așa eu, — continuă I. P. S. Sa, — ca șef al bisericii, nu dispun de nici un mijloc bănesc spre a sprijini pe credincioșii mei. Greșala constă, că ministerul are banii, ear eu numai buna voință. Care este leacul acestei slăbiciuni a bisericii? Unul singur: *Noi, vlădicii, să luăm cârma bisericii* în toate actele ei. Dacă biserica noastră spune că nu există credință fără fapte, cum putem oare noi să urmăm aceste precepte, când nu avem mijloace materiale? Moșiile pe care vrednicii boeri le-au lăsat bisericii, ni s-au luat din mână. În asemenea cazuri clerul nu poate exercita mila creștinească, — pentru că preoțimea trăiește în sărăcie». Astfel a grăit înaltul prelat.

Știm că biserica noastră ardeleană nu s'a bucurat niciodată de situație materială strălucită; — a trăit în împrejurări neasămănat mai grele decât biserica fraților noștri din vechiul regat; — dar, felul întocmirii organizației în biserica ardeleană, i-a dat putința de a progresa și în mijlocul greutăților ce a întâmpinat la tot pasul. Organizarea aceasta este apreciată și din partea unor reprezentanți ai bisericii vechiului regat, cari admit principiile democratice și pentru biserica de astăzi, și cer ca atât *clerul* cât și *poporul* să fie chemați deopotrivă la conducerea sortii bisericii.

Cârma în cazul acesta este, negreșit, în mâna vlădicilor și a corporațiunilor superioare bisericești; — ear statul apărând dreptul bisericii, să se mărginească la un binevoitor control în ale administrației bisericești.

Înaltul ierarh dela București a declarat că intenționează să dea o temeinică organizație eparhiei sale; — în acest scop va fi trebuință neapărată ca oamenii politici să aducă sprijinul ce-l așteaptă biserica în munca sa de regenerare morală a credincioșilor.

Slujitorii lui Hristos, urmând glasul bunelor porniri, vor fi tot mai mulți la înălțimea ideilor propagate, vor săvârși nu numai ritualism, ci vor adânci activitatea religioasă tot cu râvnă mai pronunțată, — cum o vedem deja la unii preoți din Ardeal și la clerul mai tânăr din vechiul regat.

Ni se repetă aproape zilnic, că dela război încoace a slăbit credința și moralitatea spre daună obștească. Cu atât mai ales se impune prin urmare să întreprindem totul pentru readucerea vechii credințe religioase.

Baza puternică, pe care se clădește, nu poate să fie alta, decât sfânta carte, evanghelia, — cartea aceea minunată care a înfruntat sute de ani vijeliile deslănțuite împotriva bisericii pravoslavnice, apărătoarea limbii noastre, a credinței și a bunelor obiceiuri din bătrâni.

Alegerile pentru cameră au dat partidului național-liberal 260 mandate, iar opoziției 97.

Urmează să se desemneze încă 12 mandate pentru candidații căzuți în balotaj și în circumscripțiile unde alegerile au fost zădărnice.

La întocmirea și votarea constituției țării, se cer două treimi, va să zică 246 mandate. Guvernul, — constată ziarul Viitorul — dispune de aceste două treimi pentru noua constituție, ce va ieși din voința corpurilor legiuitoare care se întrunesc la 27 Martie 1922.

Pentru senat, în județul Sibiu, au fost aleși dnii: C. Disescu, liberal, în circumscripția Sibiu, și P. Drăghici, naționalist, în circumscripția Sebeșului. — Pentru cameră, în județul Sibiu, sânt aleși dnii: R. Brandsch (Sibiu) sas, I. Lupaș, (Săliște) naționalist, Dr. E. Piso, (Râșinari) liberal, I. U. Soricu, (Ocna-Nocrich) liberal, în cercul Sebeș, balotaj între L. Triteanu și Dr. I. Onițiu.

FOIȘOARA

O carte despre România

Sub titlul *România* a apărut la Paris cartea despre care am făcut amintire (în Nr. 14 al ziarului nostru). Lucrarea aceasta minunată, cum mărturisesc toți cei ce au văzut-o, este publicată sub înaltul patronaj al M. S. Reginei Maria, prin neobosită râvnă a dnei Maria Ionescu.

Un vestit bizantinolog francez, Diehl, face într'un ziar parisian, despre cartea «România», călduroase aprețieri, și spune, între altele, următoarele:

În frumoasa carte a dnei Maria Ionescu, apărută de curând, cititorul va alerga mai întâi la elocvențele pagini în care M. Sa Regina Maria a României și-a spus, cu o caldă emoție, dragostea profundă care o leagă de țara peste care e regină, în cari a reînsuflețit tot ceea ce a făcut și a suferit această țară în marele război, în cari ea a sărbătorit măreșperanțele naționale realizate în sfârșit. Ași vrea să pot cita aici ceva din aceste pagini minunate, în care se evocă rând pe rând tot ceea ce a făcut România fermecătoare, tot ceea ce în acești ultimi

ani a făcut-o tragică și glorioasă, pagini în care se preamărește acel curaj neînfrânt, acea credință care, în orele cele mai negre, n'a vrut nici odată să admită înfrângerea și care a stat nebiruită «pană când din nou va răsări soarele».

Ași vrea să pot cita tot ce este scris despre acel rege care, «pentru a îndeplini mai bine destinele țării căreia i-a închinat viața, n'a ezitat să-și calce pe inimă»; tot ce este scris despre acea regină care sub cenușa dezastrului, a știut să reînvie flacăra sfântă, să întărească inimile chinuite în lupta eroică și desnădăjduită «ca și când — cum spune suverana — dragoștea și credința mea ar fi putut să împlinescă minunile în care pare că nimăni nu mai crede».

— Dar ar fi să stric rara frumusețe a acestei vibrante evocări, fragmentând minunatul avânt; trebuie să o citești în întregime, rând pe rând, grațioasă și pasionată, cu o respectuoasă admirație.

Dacă n'ar fi decât aceste pagini în cartea dnei Ionescu, ele încă ar ajunge să răsplătească din belșug pe cel care ar deschide cartea.

Dar se găsește în ea încă altceva:

— Un eminent savant, Nicolae Iorga, a desenat într'o largă schiță înfățișarea țării românești și psihologia țăranilor voinici, isteți și devotați. Un cunoscut bărbat de stat, Tache

Ionescu, a definit, într'un chip ce ne va merge la inimă, care trebuie să fie politica externă a României.

Și dna Ionescu, ni-a spus în sfârșit, cu o rară grație, frumusețea *bisericilor* străvechi, farmecul bătrânelor mănăstiri, splendoarea comorilor de artă pe care, cu toate dezastrele smerte, România le-a păstrat. În salele de artă bisericească din muzeul din București, ca și în umbra acelor faimoase mănăstiri Neamț, Horez, Cozia, Tismana, se întâlnesc admirabile urme ale vecherilor dispărute, miniaturi desăvârșite, *evangelii* cu legături bogate, *cruci* emailate și broderii minunate, *vesminte bisericești*, prețioase lucrări în lemn și metal, icoane strălucitoare și fragmente de fresce pălitate de vreme.

Pios, dna Ionescu s'a pus să culeagă cele mai frumoase din aceste monumente ale trecutului, să le reînsuflească sub ochii noștri printr'un șir de admirabile heliogravuri. Și-i o infinită plăcere să parcurgi aceste frumoase reproduceri, în care gravei austerității a artei bizantine, *strălucitoarei frumuseți a minunățiilor bisericești*, se amestecă grația încântătoare a artei din al 18-lea secol. Prin aceasta, dna Ionescu a meritat recunoștința noastră; în cartea sa istoricul de artă găsește tot atâta interes, ca și istoricul. Prin aceasta încă, d-sa, a mai mărit — dacă mai este posibil aceasta — caldă simpatie pen-

Mărturisirea preoților

În legătură cu adunările generale ale despărțimintelor Asociației clerului: «Andrei Șaguna», ce se vor ține în decursul postului mare, sânt a se aranja misiuni pentru preoți. În cadrul acestora se va face mărturisirea și cuminecarea tuturor. În legătură cu îndatorirea preotului de a se mărturisi, reproducem o parte a articolului scris în Revista Teologică a. 1911 p. 470, de I. P. S. Sa părintele mitropolit, pe atunci profesor seminarial, *Dr. Nicolae Bălan*.

E dator preotul să se mărturisească? Fără nici o îndoială: mai ales preotul e dator să se mărturisească. Aceasta rezultă înainte de toate din doctrina și orânduirile bisericii noastre cu privire la sfânta taină a pocăinții, apoi din însăși chemarea pastorală a preotului.

Cine sânt primitorii sfintei taine a pocăinții? Conform doctrinei bisericii noastre, primitorii acestei taine sânt *toți creștinii ortodoksi*, cari curățiți prin taina sfântului botez de tot păcatul, păcătuiesc și după aceea, și astfel au trebuință de un nou ajutor spre a-și curăți conștiința de păcate. Acest ajutor este taina pocăinții, prin care penitentul, împlinind condițiile necesare, primește harul cel dumnezeesc spre iertarea tuturor păcatelor personale săvârșite dela botez, respective dela ultima mărturisire validă încoace. Și copiii trebuie să primească taina aceasta, și anume începând cu anul al 7-lea. A patra poruncă bisericească de asemenea îndatorește pe *toți* creștinii să și mărturisească păcatele măcar odată într'un an, în timpul postului Paștilor.

Ei bine, dacă toți creștinii sânt datori să primească taina pocăinții spre iertarea păcatelor, cum am putea crede, că numai preoții sânt scoși de sub acest obligament moral? Au doar ei nu păcătuiesc? Sf. apostol Ioan zice: «de vom zice, că păcat nu avem, pe noi înșine ne înșelăm, și adevăr nu este întru noi. De vom mărturisi păcatele noastre, credincios este și drept, ca să ne ierte nouă păcatele și să ne curățească pe noi de toată nedreptatea. De vom zice, că nu am păcătuit, mincinos facem pe dănsul, și cuvântul lui nu este întru noi». (I ep. 1, 8—10). Dacă și preotul este supus păcatului, și nimeni nu se va îndoi de aceasta, atunci și el trebuie să și curățească conștiința prin taina pocăinții. Ba mai ales preotul, care are să deslege pe fiii săi sufletești de păcatele lor, are să le propovăduiască adevărul mântuitor și virtuțile creștinești, are să săvârșească stintele taine și să fie întru toate model de viață fără prihană, zic, mai ales preotul trebuie să și tragă seamă cu conștiința sa, ca ea să fie cât mai curată. Preotul săvârșește și se împărtășește la sfânta liturgie cu taina sfintei cuminecături, — cum va face-o el aceasta având conștiința încărcată cu tot felul de păcate? E drept că preotul se pregătește pentru acest act sfânt prin rugăciunile prescrise, dar ori de câte ori își simțește conștiința apăsată de păcatele grele, e dator să și-o ușureze și curățească mai întâi prin taina pocăinții înaintea duhovnicului său, aducându-și aminte cu toată serioșitatea și răspunderea mo-

tru acești Latini cari, la porțile Orientului, au știut să păstreze așa de puternic, trăsăturile caracteristice ale rasei; pentru această Românie unde — cartea de față este o strălucită dovadă — se scrie franțuzește tot așa de bine ca în Franța, pentru această țară pe care nici un francez n-o poate vizita fără să-i păstreze o scumpă și neștersă amintire, într'atât grația primirii, înalta calitate a culturii, eleganța rafinată a lucrurilor și inteligența oamenilor se unesc, pentru a-i da impresia de a fi, în această Românie prietini și credincioasă, tot în Franța încă.

An sosit la Bibliotecă Arhiepiscopale

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală

rală de cuvintele sf. apostol Pavel: «să se ispi tească omul pe sine și așa din pâine să mănânce și din păhar să bea, *că cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, iudecată lui își mănâncă și bea, nesocotind trupul Domnului*» (I. Cor. 11, 28—29). Cum va conduce preotul pe alții pe calea unei vieți curate, dacă însuși nu va fi curat cu sufletul? Dacă orbul conduce pe orb, amândoi vor cădea în groapă. Este știut apoi, că dela curățenia inimii atârna foarte mult măsura în care îmbrățișează și se încălzește cineva de adevărul dumnezeesc, căci zice Mântuitorul: «fericiți sânt cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu». Dela curățenia inimii va depinde, deci, înțelegerea, zelul și entuziasmul cu care va propovădui preotul adevărul dumnezeesc spre mântuirea oamenilor, de aceea el trebuie să și păstreze inima curată, primind cu vrednicie taina pocăinții.

Luând în considerare aceste momente importante, cari ar putea fi desfășurate pe larg, biserica cere dela preoți de toate treptele ierarhice să și mărturisească păcatele și să primească cu vrednicie taina pocăinții. Eată ce zice în această privință *Pravila cea mare* dela Târgoviște, din anul 1652, la glava 321: «Și tuturor ne trebuie să ne pocăim: *arhierei, episcopi, popi, călugări, călugărițe, bărbați, muierile, mireanii*, și nici unul să nu se despartă sau să fugă de pocăianie și dela ispovedanie, *pentru că toți greșim*, ori cu cuvântul, ori cu lucrul, ori cu vederea, ori cu gândurile, ci trebuie să ne pocăim... Deci grăesc eu tare și strig tuturor cu mine, pentru darul Mântuitorului nostru, să ne pocăim, ca să ne spășim, căci și sfinților și mirenilor de treabă le este ispovedania și pocăiania, și mărturisește de aceasta apostolul: «ispovăduiți-vă unul altuia greșalele și vă rugați unul pentru altul, ca să vă tămăduiți»... Fiindcă însăși *Pravila* face provocare la *Simeon Tesalonicenul*, citez și cuvintele acestuia referitoare la spovedania preoților, în următoarele: «Drept aceea trebuie numai să ne pocăim, precum a propovăduit Botezătorul, Stăpânul și ucenicii lui. Toți trebuie să ne pocăim, și mireni și *călugări și preoți și arhierei* și nici unul să nu se despartă pe sine dela pocăință, *pentru că toți am greșit și sântem datori să ne pocăim*. Drept aceea și Mântuitorul nostru și Botezătorul său a zis: «Pocăiti-vă că s'a apropiat împărăția cerurilor», făcându-se aproape chiar împăratul cerurilor de ceice se pocăiesc, că zice: aproape e Domnul de toți cei ce-l cheamă pe El întru adevăr... Să lăpădăm dar lucrurile întinerului și să ne îmbrăcăm cu armele lumii. Ear cumcă ispovedania sau pocăința e trebuincioasă *pentru preoți*, ca și pentru călugări și mireni, chiar apostolul Pavel mărturisește»...

Cu provocare la cuvintele citate din *Pravila*, scrie și fericitul mitropolit *Șaguna*, canonist bisericii noastre, care avea ca duhovnic al său pe călugărul Gherman, următoarele: «așisderea în tot anul câte odată dator este a se ispovădui fiecare arhiereu, preot, diacon și monah, în postul mare, sau în cele șapte săptămâni dela Paști până la Rusaliu». Ear într'alt loc scrie: «cumcă misterul mărturisirii este după botez capul mântuirii noastre, earăș pocăința de acolo urmată este a doua curăție și al doilea botez, este afară de toată îndoială după instituțiile bisericii noastre; de aceea de obligă biserica pe toți mireni și călugării, pe clerici, *preoți și arhierei deopotrivă*, la mărturisire și pocăință, căci toți sântem păcătoși și numai unul Dumnezeu este fără de păcat, și așa fiind noi toți oamenii supuși patimilor și păcatului, toți sântem datori a ne curăți prin mărturisire și pocăință, ca să ne naștem din nou prin baia mărturisirii și a pocăinții».

Vasile Pocitan, preot al bisericii ortodoxe române din Regat și autorul unei scrieri de drept bisericesc, zice: «porunca a patra a bisericii obligă pe creștini a se mărturisi măcar odată pe an. Asemenea fiecare arhiereu, preot, diacon sau și simplu monah, trebuie a se mărturisi odată pe an. Mărturisirea păcatelor este și o necesitate a sufletului omenesc de a spune unei persoane mai de seamă păsul său. De aici vine vorba românească: «păcatul mărturisit e pe jumătate iertat».

Și vestitul canonist al bisericii ortodoxe, episcopul *Dr. Nicodim Mlaș*, scrie următoarele: «Și toți preoții de gradele mai înalte sânt datori să se mărturisească. În scopul acesta sânt designați în fiecare eparhie *duhovnici anume*, în fiecare protopresbiterat trebuie să fie un duhovnic pentru preoți, ales de preoți și înțarit de episcopul eparhial. În protopresbitera-

tele mai extinse pot fi instituiți și doi duhovnici pentru cler. Duhovnicul trebuie să înainteze în fiecare an episcopului raport despre mărturisirea clerului».

Mărturisirea preotului înaintea duhovnicului ar fi o pregătire pentru împărtășirea aceleiaș taine poporului. Preotul pregătit însuș prin taina pocăinții, va săvârși cu inimă mai curată mărturisirea poporului. Astfel, din mărturisirea preoților vor rezulta foloase duhovnicești și pentru viața morală a poporului, precum în genere: în măsura în care vei ridica nivelul vieții spirituale-morale a preoților, în acea măsură vei produce, ca biserică, și în popor roadele vieții creștinești.

Prin aceste dovezi, cred a fi documentat destul de limpede, că biserica ortodoxă le impune și preoților, ca și poporului mirean, datorința morală de a se mărturisi.

Jubileul băncii „Albina”

Marti în 1/14 Martie 1922, își serbează institutul financiar din Sibiu, *Albina*, jubileul de jumătate de veac al existenței sale.

Iniințarea acestei bănci în anul 1872 se poate socoti ca eveniment istoric în viața românilor din Ardeal, căci de atunci propășirea lor financiară a luat mersul plin de avânt, care a salvat multă avere națională, ferindu-o d'a ajunge în mâinile străinilor dela Budapesta.

Banca *Albina*, înființată și condusă în primii ani de *Visarion Roman*, a luat o repede dezvoltare. Pusă dela început, în cel mai larg înțeles al cuvântului, în serviciul neamului, *Albina* a organizat în toate centrele românești bănci cu capitaluri românești, al căror număr ajunsese încă înainte de război la câteva sute. Pe lângă partea financiară, *Albina* a dat sprijinul său material tuturor operelor de caritate și cultură națională. Cu prilejul jubileului de douăzeci și cinci de ani a înființat în Sibiu, în localul său propriu, o cantină școlară, la care an de an primesc cinzeci de elevi amiaza în mod cu totul gratuit și în condițiuni absolut satisfăcătoare. Și e sigur și cu prilejul jubileului de jumătate de veac, banca *Albina* va adăoga o nouă operă de caritate la frumoasele sale opere din trecut.

Activitatea aceste bănci românești n'a fost privită cu ochi buni de către străini.

Dar operațiunile și întreaga acțiune a băncii *Albina* au fost totdeauna atât de corecte și solide, încât își câștigase cea mai mare încredere, atât din partea sașilor, cât și a maghiarilor.

În era nouă a României întregite, *Albina* a dat concursul său întreprinderilor economice și financiare de tot felul. Ea însăși a rămas în cadrele ei vechi limitate, — ceea ce a fost socotit de unii ca lipsă de inițiativă, dar de alții ca o tărie de înaltă moralitate.

Muzee bisericești

În timpul din urmă s'a luat frumoasa inițiativă, în mai multe centre ale țării, de a se înființa și completa câte un muzeu bisericesc.

Pentru alcătuirea unui astfel de muzeu la Iași, pledează dl N. Iorga, într'un articol acum apărut în *Universul*, unde învățatul profesor amintește de frumuseța cu totul deosebită a catapiteasmii dela biserica sf. Gheorghe din curtea mitropoliei din Iași.

Despre această catapiteasmă sau tâmplă, scrie dl Iorga, că «întrece orice închipuire prin bogăția și varietatea sculpturilor sale, înfățișând frunze, fructe, flori, ba chiar și animale ciudate ca grifoni. Și icoanele prinse în strălucitorul părete de aur sânt vechi și deosebit de interesante».

Un album în care să se dea bucată de bucată catapiteasma măiestrită, ar putea servi și ca model de desemn în școale și ca atestat al gustului, față de străinătate. Dar și după aceea ar trebui să se profite de existența unei așa de solide clădiri și de întâmplarea care tocmai acolo a strâns așa de interesante piese de vechi meșteșug românesc și de îngrijită tehnică, pentru a le clasa, a le adăugi și a le prezenta, cu explicații scrise, publicului.

Când avem ce arăta, să nu le tănuim, cum, *afară de noi*, nu mai face niciun popor pe lume!»

Știrile zilei

Predică în catedrală. Duminica trecută a predicat în biserica catedrală catichetul nostru dela școala normală «Andrei Șaguna» George Maior.

Vizite de Arhieriei. P. S. Sa Episcopul Visarion Puiul al Argeșului va veni, în zilele acestea, în eparhia Oradei-mari, însoțit de câțiva preoți, pentru a cunoaște așezămintele creștinești și culturale din această parte a țării. Astfel de vizite vor contribui și mai mult la întărirea dragostei frățești între slujitorii bisericii.

Odoarele prețioase bisericesti. Guvernul sovietic al infometatei Rusii, pentru a aduce potolirea suferințelor în care se sbate poporul nevinovat, s'a gândit să recurgă la ajutorul bisericii; bine înțeles, nu la cel sufleteș, ci la cel material, ce i-a mai rămas după prădăciunile bolșevice. Dar, dat fiind spiritul religios ce reînvie acum în Rusia, cu puteri necunoscute vremilor țariste, guvernul actual sub forma unui «împrumut forțat» cere clerului înalt să îndemne poporul a nu se opune la strângerea oficială a aurului și argintului din icoane și obiectele sacre de prin biserici și mănăstirile republicei, spre a fi date pe depozite de alimente trebuitoare regiunilor pustiite de foamete. Cu această ocazie presa din București se oprește asupra tezaurului român, — nu cel monetar, ci al celui alcătuit din atâtea *odoare prețioase bisericesti*, trimise în vremea războiului spre păstrare în Rusia și depuse în Moscova, Kazan, și alte orașe și mănăstiri. Acele obiecte de vechime seculară, ferecate în aur și argint, și împodobite cu pietre, împreună cu odăjile sacre, în vreme de războaie erau ascunse în pământul țării; în acest chip monahii și călugărițele, le-au tănuțit de repetate ori, și le-au păstrat neatînse. Ear la 1917 guvernul le-a trimis în țară străină. Nu mai stărețul Ilarion dela Secul și superioara mănăstirii Văratec, nu au ținut seamă de această dispoziție și le-au păstrat ascunse, scăpând astfel o mică parte din această avere națională. Cum rămân, însă odoarele cele multe, duse în Rusia? Oare nu ar fi chip de cerut pe cale diplomatică odoarele noastre ntrămoșești în schimbul unei cantități de grâu și alimente? Acum e momentul ca ele să fie aflate, ori pe unde au fost risipite, și venind în ajutorul populației sărmene de acolo, cine știe dacă nu am avea prilej a scăpa de înstrăinare sau de peire acele obiecte istorice naționale.

Alegerea balotagiilor din Ardeal. Alegerile de balotagii și cele zădărnice în Ardeal s'au fixat în modul următor: Pentru Cameră, în zilele de 17 și 18 Martie; pentru Senat, în zilele de 20 și 21 Martie. Alegerile zădărnice se vor face: pentru Cameră la 7 și 8 April, iar pentru Senat la 10 și 11 April.

Războiul și religiositatea. Se studiază în America întrebarea: Întru cât războiul a înăruit religiositatea? În special se va lămurii chestiunea întru cât științele și cultura înaltă influențează asupra credinței? Societatea oamenilor de știință din New-York ce numără peste o mie de membri, a răspuns în majoritate, că cred în Dumnezeu și în nemurirea sufletului. Pe baza acestor constatări, se conchide că idealurile religiei creștinești pot fi primite de ori cine.

În atențiunea preoților noastre. Ni-a venit la cunoștință, că unii preoți își procură tipăriturile necesare dela librării străine de neamul și legea noastră. Atragem atențiunea on. preoților a-și procura toate tipăriturile și toate registrele necesare unui oficiu parohial dela Librăria noastră arhidiecezană, întemeiată de fericitul întru aducere aminte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, cu atât mai vartos, că din venitul Librăriei să împărtășesc cu ajutoare însemnate, an de an, văduvele și orfanii de preoți.

Biserica romano-catolică în Cehoslovacia. Recensământul din urmă constată, că în Pilsen au părăsit confesiunea romano-catolică 40% din locuitori, ear în comunele apropiate de Pilsen 42—52 la sută.

Stația de telegrafie fără fir din Oradea mare. Dl Luculescu, șeful stațiunii telegrafiei fără fir din Oradea-Mare dând unele lămuriri presei ardeleni asupra acestei stațiuni, d-sa a spus următoarele: Stația actuală, care deocamdată este numai de recepție, (transmiterea urmând a se face mai târziu) are menirea de a primi corespondența externă pentru Oradea și principalele

orașe din Ardeal. În acest scop avem deja stabilit un program de lucru ziua numai cu diferite stații care la ore fixate ne chiamă și ne transmit corespondența noastră. Când vom avea personal suficient vom extinde serviciul și noaptea. T. F. F. recepționează până la 2000 cuvinte pe oră, confirmarea telegramelor primite o dăm prin T. F. F. dela București până ce vom instala și postul de transmitere aici. Exploatarea acestei stațiuni am început-o la 1 Martie 1922 având prima ședință cu Berlin—Nauen, care a transmis pentru Oradea 28 radio pentru încercare. Postul este foarte bun și va putea recepționa aproximativ pentru 300 telegrame zilnic pentru Ardeal, și în special pentru Oradea-Mare, stației de T. F. F. din localitate, înființată repede și fără mari sacrificii, grație concursului nesămuit de mare al dlui dr. Bolchiș directorul Poștelor de aici, va fi cel mai important mijloc al legăturilor noastre comerciale cu țările din Apus și al dezvoltării economice pe calea comunicației.

Expoziția din Ierusalim. La 15 April se deschide în Turnul lui David din Ierusalim expoziția meseriașilor. Guvernatorul Palestinei, sir Herbert Samuel, se află în fruntea comisiei de pregătire a expoziției. Nu se vor admite decât produsele industriei manuale. Obiecte fabricate cu mașini sânt excluse.

Excursiune în țara sfântă. Departamentul palestinian al Federației sioniste din România organizează în primăvara acestui an o excursiune în Palestina. Călătoria se va face probabil în a doua jumătate a lui Aprilie. Excursionistii vor sta acolo vre-o două săptămâni, în care timp vor vizita orașele și așezămintele istorice.

Concurs de agregate. S'a hotărât ca, până la reglementare pe cale legală a completării comisiunilor de concurs de agregate dela universitățile de Cluj și Cernăuți, aceste comisii să fie completate astfel: cei trei membri destinați a completa comisiunile pentru universitatea din Cluj vor fi desemnați de facultatea similară dela universitatea din București, ear cei trei membri destinați a completa comisiunile pentru universitatea din Cernăuți, vor fi desemnați de facultatea similară dela facultatea din Iași, afară de facultatea de teologie din Cernăuți, pentru care membri completatori vor fi desemnați doi de Sf. Sinod și unul de facultatea de teologie din București.

Dintr'o călătorie. A apărut: Excursiunea învățătorilor ardeleni în vechiul regat (8—24 August 1921), note și impresii de A. Pora. Jumătate din venitul net este menit pentru fondul «G. Lazăr». Broșura s'a tipărit în Cluj. Prețul 3 lei.

„Banca Învățătorilor” societate anonimă Cluj

Prospect de emisie și coală pentru subscrierea de acții

1. În baza hotărârii adunării generale extraordinare din 18 Decembrie 1921 «Zorile» institut de credit și economii societate pe acții în Mărgău, s'a transformat în «Banca Învățătorilor» societate anonimă cu sediul în Cluj.

2. Scopul general al «Băncii Învățătorilor» este dezvoltarea sprijinului de solidaritate economică și profesională, între învățători.

În special societatea va căuta:

a) Să desvolte între învățători și alți cetățeni spiritul de economie și să le procure credite solide, prin secția bancară, care se poate ocupa cu tot felul de afaceri în conformitate cu §§ ii 258 și 259 din legea de comerț în vigoare;

b) Să achiziționeze o tipografie proprie în Cluj, care să ușureze editarea revistei «Învățătorul», a manualelor scrise de învățători, a tipăriturilor necesare școalelor, precum și editarea unei bune gazete populare;

c) Să înființeze și susțină o librărie și papetărie centrală în Cluj — cu sucursale în capitalele de județe — prin care să se aprovizioneze toate școalele cu cărțile și rechizitele necesare;

d) Să organizeze ajutorarea reciprocă a învățătorilor și acționarilor, pentru cazurile de moarte sau boală îndelungată;

e) Să achiziționeze și aranjeze pavilioane în câteva localități balneare și climaterice pentru învățătorii și acționarii suferinzi;

f) Să ajute instituțiile întreținute de Asociația învățătorilor transilvăneni, bănățeni și ungureni și cele întreținute de «Fondul Gheorghe Lazăr» în special Casele învățătorilor din Cluj, Arad, Satu-mare și Timișoara etc.

Spre ușurarea contactului învățătorilor cu societatea, se vor înființa sucursale și expozituri în toate capitalele de județe și centrele mai importante.

3. Pentru realizarea scopurilor de mai sus, actualul capital social de Lei 15,000 se ridică la suma de Lei 5,000,000, realizabilă prin mai multe emisiuni.

4. Ca primă emisiune se statorește suma de Lei 1,000,000 (Un milion) repartizat pe 4000 (patru mii) bucăți acții, fiecare în valoare de Lei 250 (Două sute cincizeci) nominal, cari se oferă spre subscriere cu precădere învățătorilor.

Acțiunile vechi emise de «Zorile» fiecare în valoare nominală de Lei 25, se vor cumula tot câte 10 bucăți în câte o acție nouă de Lei 250.

5. Fondurile de rezervă și mobilierul (amortizat deja și netrecut în Bilanț ca Active) fiind proprietatea acționarilor fostei societăți «Zorile» se lichidează, dându-i-se fiecărui acționar partea sa proporțională — câte 28 Lei de acție — în numerar sau acții nouă.

Fondul de pensii în suma de 504 Lei 60 bani, fiind proprietatea foștilor acționari, se lichidează între dânsii.

6. Pentru aranjarea drepturilor vechilor acționari se fixează ca termen ultim ziua de 10 Martie 1922, până când nearanjându-și situația se consideră ca repășiți dintre acționari, ear competențele lor se vor conta ca depunere la «Banca Învățătorilor», dispunând de ele oricând.

Pentru noii acționari se fixează ca ultim termen de subscriere ziua de 15 April 1922.

7. Subscrierea noilor acțiuni se face pe coala anexată acestui «Prospect» și odată cu subscrierea, se va vărsa la cassa «Băncii Învățătorilor» societate anonimă, Cluj, Piața Ștefan cel Mare Nr. 21, de fiecare acțiune câte 25 Lei ca 10% din valoarea ei, și câte 15 Lei ca spese de emisie de o acție.

8. Ratele următoare se vor vărsa între 20—30 a fiecărei luni ce urmează după încheierea subscrierii, tot câte 25 Lei de fiecare acțiune până la împlinirea sumei de Lei 250.

Acționarii au însă dreptul a vărsa odată mai multe rate sau chiar toate.

9. Ratele vărsate se vor cvita prin titluri provizori, ear acțiunile definitive se vor elibera numai după vărsarea tuturor ratelor.

După sumele nevărsate la termen se vor socoti și incassa 8% interese de întârziere.

Acționarul întârziat cu plata ratelor, care nici după 2 (două) provocări făcute prin publicarea numelui și a numărului acției sale în revista «Învățătorul», ear o a treia (a treia) provocare făcută prin scrisoare recomandată la adresa sa — nu va vărsa rata (ele) restante în timp de 30 zile, își pierde dreptul de acționar, ear sumele vărsate de el trec la Fondul de rezervă al societății. În locul acțiilor sale, Direcțiunea va emite și plasa noi acțiuni.

10. Acționarii noi, prin faptul subscrierii și vărsării primelor 10% din capitalul de acții subscris, devin beneficiarii tuturor drepturilor ce compet — conform statutelor — acționarilor vechi.

11. Societatea se conduce provizor de o Direcțiune compusă deocamdată din 11 membri și Comitetul de supraveghiere compus din 5 membri. Proxima adunare generală ordinară, ce se va ținea în al III-lea pătrar al anului 1922, deodată cu Congresul general al învățătorilor din Transilvania, va alege un Consiliu de administrație din 22 membri, socotind câte unul de județ, propus de grupul acționarilor din județul respectiv, pe lângă Direcțiune și Comitetul de supraveghiere.

12. Direcțiunea are dreptul a selecționa ori reduce subscrierile ce se oferă, precum și a fixa suma emisiei în plus sau în minus dela un milion Lei.

I. Direcțiunea:

Prezident:

Andrei Pora,

Dirigentul adm. al «Casei Învățătorilor», Cluj.

Viceprezidenți:

Traian Șuteu,

inv. dir. Sâmbăta-de-Jos. Președintele Asociației generale a învățătorilor din Transilvania.

Petru Bura,

subrevizor școlar, Cluj.

Secretar:

Iacob Boieriu,

administratorul «Casei Învățătorilor», Cluj.

Dumitru Hancu,
director școlar, Cluj.

Dr. Gheorghe Vilt,
rev. școlar al jud. Cojocna, Cluj.

Ioan Mango,
revizor școlar, Zălau.

Gheorbhe Stelea,
director școlar, Cluj.

Anton Domide,
profesor, Cluj.

Gheorghe B. Boieriu,
dir. Școalei medii, Ocnele-Mureșului,

Mihail Hurducaciu,
profesor, Cluj.

II. Comitetul de supraveghiere:

Gavril Almășanu,
invățător, Cluj. Secretarul general al Asociației gen. a învățătorilor din Transilvania.

Enea Ramonțian,
profesor, Cluj.

(28) 1—1

Ioachim Pop,
invățător, Feneșul-săsesc.

Patrichie Rămneanță,
invățător, Timișoara.

Ilarie Beian,
subrevizor școlar, Satu-mare.

„VOILEANA”,

cassă de economii, societate pe acțiuni în Voila.

Convocare

P. T. Domnii acționari ai casei de economii «VOILEANA», societate pe acții în Voilas e convoacă la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Voila în 25 Martie st. n. 1922 la ora 2 p. m. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1921.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre activitatea societății pe anul 1921.

3. Propunerea direcțiunii referitoare la contragerea acțiilor: De fiecare patru acții vechi să se dea o acție nouă în valoare nominală de 200— Lei (două sute Lei) pentru ca și acționarii cari au un număr mai mic de acții decât patru să poată ajunge la o acție nouă, se admite ca pentru fiecare acție veche ce-i lipsește să plătească suma de 80 Lei ca astfel să poată obține o acție de 200— Lei pentru care scop se deschide o emisiune nelimitată.

Acționarii vechi cu număr mai mic decât patru acții cari nu vor să ajungă la o acție nouă, vor primi dela societate pentru fiecare acție veche 100— Lei.

4. Propunerea direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat.
5. Alegerea direcțiunii pe un nou ciclu de 3 ani.

P. T. Acționarii cari doresc a lua parte la adunarea generală, au a depune la cassa societății acțiunile lor până cel mult în 24 Martie a. c.

Direcțiunea

Activa	Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1921		Pasiva.	
	Lei	b.		Lei b.
Cassa în numărar	79,743	30	Capital	180,000—
Efecte	36,834	50	Fond de rezervă	137,822.75
Anticipații	875	—	Fond de penzii	16,680—
Contul-Curent	15,466	90	Depuneri spre fructificare	783,393.64
Credite cambiale	328,065	25	Dividende neridicate	5,700.98
Imprumuturi ipotecare	345,830	—	Interese transitorii	7,119.—
Pădure	155,385	75	Profit curat	32,234.03
Marfă	200,749	70		
	1,162,950	40		1,162,950.40

Spese	Contul Profit și Pierdere		Venite		
	Lei	b.	Lei	b.	
Chirie	250	—	Provizii	98	—
Marce de prezență	300	—	Interese după efecte	2,940	25
1% Dare	742	73	Interese de escont	27,706	85
Interese de Cont-Curent	2,802	90	Interese ipotecare	27,799	80
Registre, tipărituri și spese de birou	6,310	70	Venit de la mărfuri	32,000	—
Dare directă și aruncuri	6,360	—			
Salare	13,800	—			
Interese după depuneri	27,744	54			
Profit curat	32,234	03			
	90,544	90		90,544	90

Voila, la 31 Decembrie 1921.

DIRECȚIUNEA:

Pentru contabilitate:

Dr. O. Vasu m. p., prez. Nicolae Berteu m. p. Leon Solomon m. p. Ioan Dobrin m. p. G. Vasu

Subsemnatul comitet de supraveghere am cenzurat prezentul cont și l-am găsit în deplină ordine și în perfectă consonanță cu registrele societății.

Matei C. Jiga m. p., prez. Procopiu Benția m. p. Traian Șuteu m. p. Ioan Timoftă m. p.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 324/1922

(40) 1—1

Publicațiune

Subscrisa primărie comunală aduce la cunoștință, că vinde în ziua de 15 și 16 Martie 1922, 480 st. de lemne de foc, prin licitație publică în pădurea comunală, care e în o depărtare de 4 kl. dela soseaua națională.

Lemnele se vând pro stângini și nu în quantum întreg. Prețul unui stângin e 100 Lei. Slimnic, la 8 Martie 1922.

Primăria comunală

A viz

P. On. Domni Protopresbiteri sânt rugați a ne trimite sumele încassate dela Calendarele vândute, în timpul cel mai scurt posibil, având a face încheierea socotelilor.

Librăria arhidiecezană, Sibiu

Nr. 38/922

(34) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Vingard, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele fasonate în coala B pentru dotația dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile înscrise conform normelor în vigoare, în termenul satorit, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și să se prezenteze, cu observarea dispozițiilor Regulamentului pentru parohii, înainte de alegere, poporului în biserică spre a celebra, respective a cânta și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sebeș, 15/28 Februar 1922.

Sergiu Medean
protopop

Nr. 49/922

(35) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Loman, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele fasonate în coala B pentru dotația dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile înscrise conform normelor în vigoare, în termenul satorit subsemnatului oficiu protopresbiteral, și să se prezenteze, cu observarea dispozițiilor Regulamentului pentru parohii, înainte de alegere, poporului în biserică spre a celebra, respective a cânta și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sebeș, 15/28 Februar 1922.

Sergiu Medean
protopop

Nr. 41/1922 Prot.

(38) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Valendorf, din protopresbiteratul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Condițiile de salar împreună cu această funcțiune sânt cele stabilite în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat; este casă parohială, ecclie 3 jug. cat., parohul primește 1 clae de grâu dela fiecare familie cu car și plug, dela celelalte 1 ferdelă cucuruz.

Reflectanții îndreptățiți își vor înainta petițiile provăzute cu documentele necesare conform normelor în vigoare în termenul deschis subsemnatului, și până la publicarea termenului de alegere se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a face cunoștință cu poporul, a cânta și cuvânta la sf. Liturghie eventual a și celebra, dacă sânt preoți.

Cohalm, la 19 Februar 1922.

Oficiul protopresbiteral ortodox-român al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Valendorf.

Emilian Stoica
protopop

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.